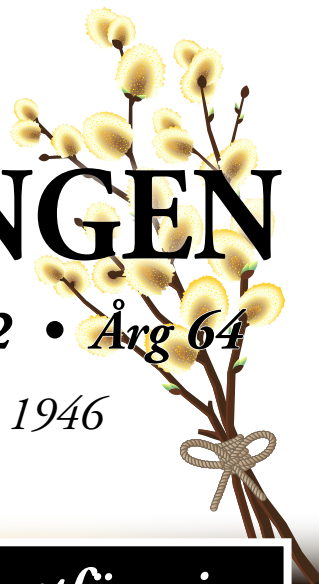

Lv-FYRINGEN

Mars 2023 • Nr 1/2 • Årg 64

Föreningen bildad 1946

Tidskrift för Skånska Luftvärnsskårens Kamratförening

*Årets solist Elin Rombo
i högform
tillsammans med
Marinens musikkår*

*För 29:de gången.
Året inleds med
konsert på
Ystad Teater*

Skånska Luftvärnskårens Kamratförenings styrelse

Org nummer: 802443-9559
Bankgiro 179-6275
Medlemmar: 499

Ordförande Thomas Lantz
076-105 21 44
thomaslantz17@gmail.com

Vice ordförande Bengt Jansson
070-271 44 71
bb.jansson@telia.com
registret@lv4.org
lvfyringen@lv4.org

Skattmästare Lars Oddshammar
0701-41 35 95
larsoddshammar@gmail.com

Sekreterare Roland Jostrup
roland@jostrup.se

Ledamot Inga Berggren
0707-88 40 49
ingaberggren@telia.com

Ledamot Lars Persson
070-519 39 82
larsrevinge.persson@gmail.com

Webbmaster Curt Hansson
curt.hansson@kopingebro.com

Veteranstöd Jon Lundgren
0709 615 919
jon.lundgren@hotmail.com

Materieförvaltare Claes Malmberg
Claesmalmberg321@gmail.com

Museiintendent Lars Noretöft
Lars.noretöft@hotmail.com

Lv FYRINGEN
Nils Ahlins Gata 19
271 39 YSTAD

Ansvarig utgivare Thomas Lantz
Redaktör Bengt Jansson
Tryck Ystad-Tryck AB

Verksamhetsplan 2023

16 mars

Ärtor & Berättelser/ Muséet/ 12.00

20 april

Ärtor & Berättelser/ Muséet / 12.00

22 april

Årsmöte/ Kamratträff
Trelleborg/ 11.00

11 maj

Ärtor & Berättelser/ Muséet/ 12.00

29 maj

Veterandagen

6 juni

Nationaldagen

15 juni

Ärtor & Berättelser/ Muséet/ 12.00

Sep/okt

Kamratresa

Sep/ Dec

Ärtor & Berättelser ev.

10-11 okt

Planeringsmöte

Omkr. 9 nov

LvFYRINGEN

Innehållsförteckning 1/23

- Inbjudan Årsmöte Trelleborg sid 4
- Trettonaftonkonsert sid 6-8
- 25 år efter avveckling sid 12-13
- Hur hamnade Lv 4 på Husie? sid 14-15
- Inbjudan höstresa Sista sidan

Ordföranden har ordet

Luftvärnskamrater!

Ett år går så fort! Tiden verkar flyga i väg. När man firar jubileum så märker man det, om inte annat.

Det är svårt att fatta att det är över 22 år sedan Öresundsbron invigdes och att man var med och sprang Broloppet tillsammans med 89 000 andra. Det är alltså ca 30 årskullar som inte har eller inte minns, hur det var att ta sig till Köpenhamn med båt. Vill man ha en nostalgitripp får man ta sig till Helsingborg.

Vi har i alla fall efter 80 årsjubileet firat att det är 125 år sedan kasernerna i Ystad grundlades med ett spännande och kul program på militärmuseet. Det var en exposé över de förband som varit förlagda i kasernerna.

Inte långt därefter, på nyårsafton, höll vi en minnesstund över Lv 4 avveckling. Tal vid minnesstenen och det blåstes Lv 4 signal. Sedan var det skönt att samlas i Militärmuseet och äta frukost och titta på filmen från den 31 december 1997. Det var lätt att få en tår i ögat.

Det nya året inleddes traditionsenligt på Ystads teater tillsammans med Marinens musikkår. Antalet besökare har minskat. Förhoppningen är att det skall öka igen när rädslan för Corona minskat och den ekonomiska situationen har blivit bättre. Det vore synd om vi tvingas sluta med denna tradition som pågått sedan 1994. Vi som inte var inbjudna till Nobelfesten och där kunde lyssna på Elin Rombo, kunde i stället få njuta av hennes skönsång tillsammans med Marinens musikkår.

När detta skrivs är det precis ett år sedan invasionen av Ukraina. Det som Putin trodde skulle bli en lätt match har omvandlats till en mardröm. Omvärlden har stått upp för Ukraina, som kämpar på ett beundransvärt sätt.

Vi lever i ett allt hårdare klimat för människor. I takt med att etablerade partier har svårt att hitta lösningar på problem samtidigt som människors förväntningar är stora, är det lätt för populisterna att ta

lätta poäng. Vi människor glömmar gärna historien, som borde avskräcka de flesta. I stället söker vi syndabockar och skyller problemen på dem. Vi ser det i land efter land.

Kamratföreningens aktiviteter fortsätter i alla fall. Årtor & Berättelser har ett spännande program under våren. Sövestad lottakår kommer även i år koka ärtor och baka pannkakor. För den stora insats de gjort genom åren belönades damerna med Kamratföreningens jubelveterankors i silver vid en särskild ceremoni på 2022 års sista Årtor & Berättelser.

Årsmötet närmar sig! Den 22 april är det dags och för första gången sker det i Trelleborg med lunch och ett besök på den spännande Trelleborgen. VARMT VÄLKOMNA!

Var rädda om nära och kära!

Thomas Lantz
ordförande

Välkommen till Årsmöte 2023 TRELLEBORG

Med lunch och besök
på TRELLEBORGEN

22 april 2023 kl. 11.00

Kamratföreningen bjuder på
Lunch (dagens rätt)
Inträde
Guidning

Program

- 11.00 Samling Restaurang Casa Blanca
Corfitz-Beck-Friisgatan 11
(vid Stortorget)
- 11.05 Årsmötet startar
- 12.00 Dags för en välförtjänt lunch
- 13.00 Guidning av Trelleborgen

Anmälan om deltagande, om ni vill äta fisk eller pannbiff före den 18 april, direkt på telefon 070 788 40 49 (Inga Berggren).

Det går utmärkt att ta pågatåget eller buss. För bilburna är P-platsen söder om Hamngatan, väster Trelleborg central.

En ringborg från vikingatiden i Trelleborg

Ett fynd på stadens högsta punkt gjordes 1988. Det visade sig vara en ringborg från vikingatiden.

Trelleborgen, idag ett populärt besöksmål speciellt sommartid.

Borgen kan ha byggts på 980-talet på uppdrag av Harald Blåtand. Han var då kung i Danmark och som på en runsten i Jelling i Danmark påstår sig vara den som enade danerna och gjorde dem kristna.

Trelleborgen som den ser ut idag är en rekon-

struktion och bygger på arkeologiska fynd, hantverkstradition och välgrundade gissningar.

Borgen är en rekonstruktion som stod färdig 1995. Den fjärdedel av borgen som är återuppbyggd står på sin ursprungliga plats.

Den nya utställningen "Borgen vid havet" berättar på ett levande sätt om Trelleborgen.

Inga Berggren

Årsberättelse för Skånska Luftvärns kårens Kamratförening/ Lv4 Kamratförening

2022-01-01--2022-12-31

Årets verksamhet

Pandemin fortsatte sätta sina spår i verksamheten. Trettendedagsaftonskonserten med Marinens musikkår genomfördes men med reducerad publik. Tillsammans med musikkåren underhöll Divine Duo som består av sångerskorna Caroline Gentele och Gabriella Lambert-Olsson.

I maj förlades vårens kamratträff till Armémuseum i Stockholm. 10 kamrater hade hörsammat inbjudan. Programmet var intressant med guidad visning i utställningen samt ett föredrag av Hans Wallmark riksdagsledamot och moderat talesperson i utrikesfrågor. Han redovisade sin syn på kriget i Ukraina.

Luftvärnet och Lv 4 fyllde 80 år den 1 oktober. Detta firades bland annat med sång av Harmonikören. Firandet samlade ett 60-tal deltagare från när och fjärran, som lät sig väl smaka av prinsessårtorna i rött och gult.

Ytterligare ett jubileum kunde firas den 1 nov. Det var då 125 år sedan regementsområdet grundades. Firandet inleddes med en exposé av de förband som varit förlagda i kasernerna. Varav Lv 4 blev det sista.

Den 31 december avhölls en minnesceremoni då det var 25 år sedan Lv 4 avvecklades.

Trevlig enkel ceremoni vid minnesstenen, följt av kaffe och frallor samt nostalgisk filmvisning - "nedläggningsfilmen" - på Ystads Militärhistoriska museum.

Under året har det avhållits nio Ärtor & Berättelser under Emil Sjörup's ledning. Som vanligt har Sövestads Lottakår stått för ärtorna.

Heimstaden som äger byggnaden där Militärmuseet finns har sagt upp kontraktet. Giltigheten av detta ifrågasätts då godtagbar lokal inte kunnat anvisas. Frågan har varit uppe i Hyresnämnden. 1: a rondan gick i vår fördel, men det återstår fler ronder i den här matchen. Risk finns att vi tvingas avveckla museiverksamheten.

Styrelsen har haft sex fysiska styrelsemöten.

Lv-FYRINGEN har under året utkommit med två dubbelnummer. Föreningens information till samtliga medlemmar inkluderar även sidor i "Luftvärnsregementets KAMRATER". Dessvärre orkade Luftvärnsregementet inte med att ge ut något nummer 2022. Först i januari innevarande år kom ett nummer ut som avsåg 2022.

Kamratföreningens medlemsantal uppgick vid årsslutet till 509 medlemmar. Medlemsavgiften har varit oförändrad 500 kronor för ständigt medlemskap.

Ystad 2023-02-17

Thomas Lantz

Bengt Jansson

Lars Oddshammar

Roland Jostrup

Lars Persson

Inga Berggren

Curt Hansson

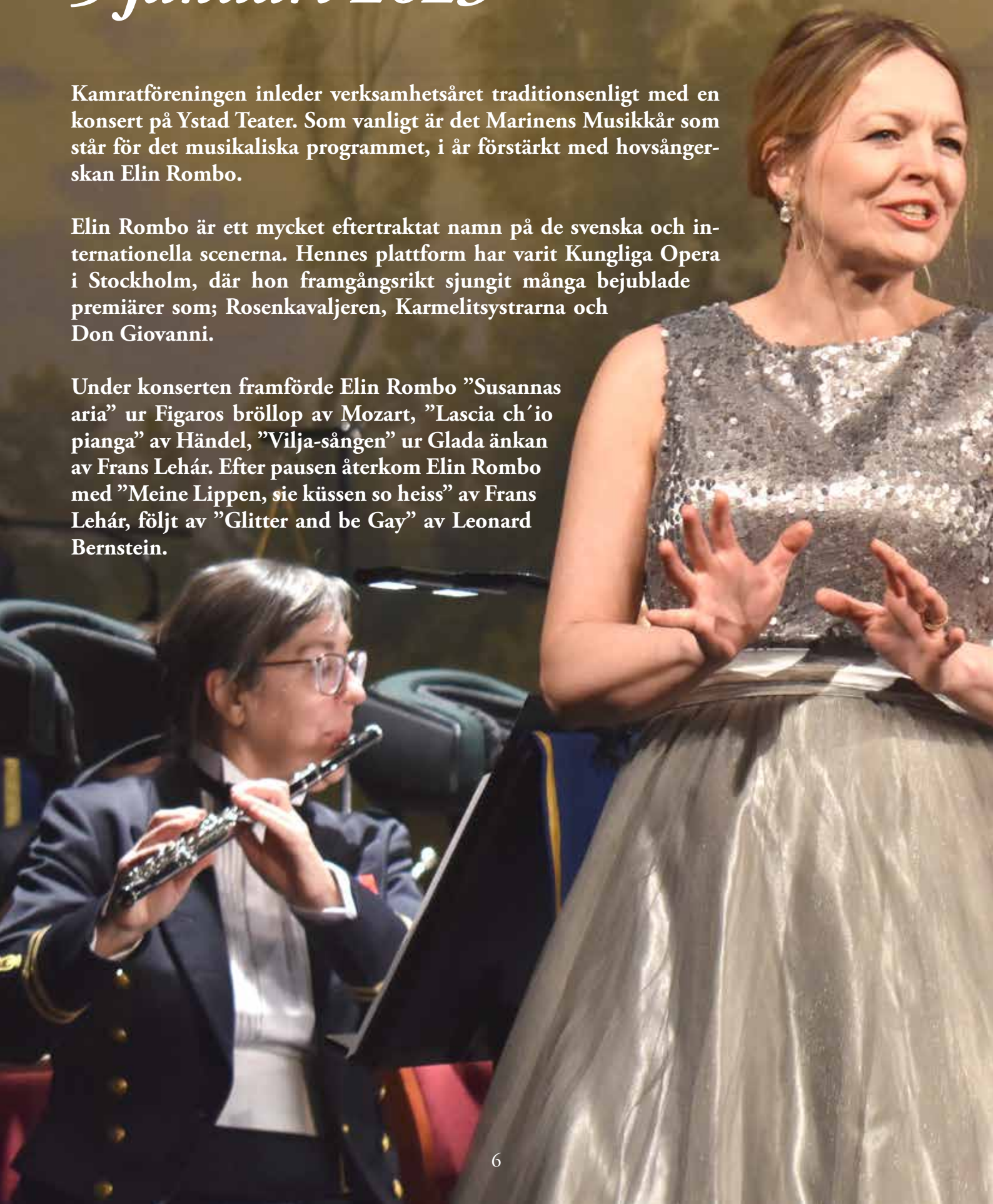
Trettondeaftonskonsert på Ystads

5 januari 2023

Kamratföreningen inleder verksamhetsåret traditionsenligt med en konsert på Ystad Teater. Som vanligt är det Marinens Musikkår som står för det musikaliska programmet, i år förstärkt med hovsångerskan Elin Rombo.

Elin Rombo är ett mycket eftertraktat namn på de svenska och internationella scenerna. Hennes plattform har varit Kungliga Opera i Stockholm, där hon framgångsrikt sjungit många bejublade premiärer som; Rosenkavaljeren, Karmelitsystrarna och Don Giovanni.

Under konserten framförde Elin Rombo "Susannas aria" ur Figaros bröllop av Mozart, "Lascia ch'io pianga" av Händel, "Vilja-sången" ur Glada änkan av Frans Lehár. Efter pausen återkom Elin Rombo med "Meine Lippen, sie küssen so heiss" av Frans Lehár, följt av "Glitter and be Gay" av Leonard Bernstein.

Teater med Marinens Musikkår

Text: Bengt Jansson Foto: Lennart Broberg och Thomas Lantz

Marinens Musikkår leddes på ett ypperligt sätt av musikdirektör Alexander Hansson som sedan 2018 är chefsdirigent för musikkåren. Under Alexander Hanssons ledning framförde musikkåren bl. a. verk av Gioaccino Rossini "Ouvertyr till italienskan i Alger", Johan Straus d.y. "Auf der jagd", valser ur "Rosenkavaljeren, en svit ur "Nötknäpparen" av Tjajkovski, Jacob Gades "Tango Jalousie" och som avslutning "Radetzkymarschen" av Johan Strauss d.y.

Konferencier under aftonens konsert var Andreas Johansson - som vanligt - med glimten i ögat.

Konserten inleddes och avslutades med Lv4 resp. P 7 marscher. Traditionenligt hedrar Lv 4-ingar och P 7-are sitt förband genom att stå upp när respektive marscher spelas. Detta är enligt musikkårens konferencier, Anders Johansson, en tradition som bara genomförs i Ystad och Växjö

Efter det digra kosertprogrammet serverades en välsmakande buffé i teaterns café.

En ljus och trevlig stund i vinterns mörker

En vandring i Ystads militärhistoria och dess museum

Text: Kent I Andersson. Foto: Milmus Ystad

Kent I Andersson är moderat regionpolitiker och regionens ledamot i stiftelsen Ystads Militärmuseum styrelse.

Museet på regementsområdet

På vandringen genom Ystads militärhistoriska museum följs en tidsaxel där varje epok har sitt rum med spännande militärhistoria från slutet av 1600-talet fram till 1997 då de sista soldaterna lämnade kasernerna i Ystad. Museet berättar om vårt historiska arv vilket är väl värt att bevara för oss och för kommande generationer.

Cederholmaren

Sveriges första självgående bil, tillverkades i början av 1890-talet i Ystad? Konstruktörer var bröderna Jöns och Anders Cederholm som hade vagnmakare Anders Eliasson till sin hjälp med säten och träarbete. Cederholmaren står liksom alla våra andra klenoder i en klass för sig själv.

År 1891 kördes bilen ut från verkstan på Dammgatan i Ystad, det eldades på under pannan och bilen

Ystads Militär Historiska Museum

INTRESSANT MILITÄRHISTORIA FRÅN 1773-1997

rullade igång. Tyvärr gick inte provturen så bra, bilen var svårstyrd och att hålla den på rätt kurs var inte så lätt. Bröderna hade inte funderat så mycket på det där med bromsar och differential så premiärturen slutade i ett dike i Ystad sandskog.

Cederholmaren 2

påbörjades efter premiärturen och utvecklades genom att Jöns och Anders tog lärdom av den första bilen då tillverkning av den andra bilen påbörjades 1893. De förbättrade styrningen och bromsarna och såg till att bilen fick differential vilket den första inte hade.

Bilen blev så körduglig att bröderna med familj åkte på nöjesresor i Skåne med den. Max hastighet var ca 10 km/h. Vägarna var smala, spåriga och gropiga mer gjorda för häst och vagn än för bil. Bilens driftsäkerhet dalade ganska snabbt. Detta tillsammans med Ystadbornas skämtlynnne angående fordonet gjorde att bilen blev stående i verkstan.

Bilen renoverades 1967 till kördugligt skick av Manfred Almkvist. Bilen rönt stort intresse då den visats upp bl.a. i Stockholm, Skurup och i Malmö med teknisk support av Manfred i samband med automobilens 100-års jubileum 1986. Åter i Ystad beundras den av de som besöker militärmuseet. Den har även gjort ett gästspel i Antikrundan.

Cederholmaren är en ångbil så den hade nog klarat sig bra idag ur miljösynpunkt eller kanske inte. För man var ju tvungen att elda i pannan för att få ånga, så det var nog med den som med våra miljöbilar idag. Ser man bara till körningen så är väl allt gott o

väl men ser man till hela produktionen så lämnas det en del frågor obesvarade.

En annan del av Ystads militärhistoria

Det ockuperade Skåne, militära aktiviteter i Ystad under 1600- och 1700-talen

Karl Gustav Horn marscherade i februari 1644 från Markaryd in i det danska Skåne och intog Helsingborg. Därefter följde ett systematiskt dödande, plundrande och nedbränning av byar i Skåne. På senhösten 1644 nådde den svenska hären trakterna runt Ystad. Horn intog Ystad med omnejd för vinterkvarter 1644. Den svenska armén var stor och krävde underhåll vilket togs från lokalbefolkningen. Många skåningar dog i hunger då maten gick till den svenska hären. Gårdarna länsades på hästar, oxar, kor, får, grisar, höns, spannmål, hö och rovor. De 3000 hästarna åt ca 15 ton foder/dag! Skåningarna fick även lämna ifrån sig pälsar, raggsockor och mössor till de mellan 8000 – 10000 soldater som ingick i den svenska hären. Till dessa åtgick ca tio ton bröd och 50 slaktoxar/dag.

Horn var en försiktig general och valde därför terrängen runt Ystad som vinterkvarter. Han visste att slätten gav mat och om hären skulle behöva utskeppas till Danmark eller Tyskland så hade Ystad en naturlig hamn lämpad för överskeppning. Dessutom kunde han hålla lite koll på snapphanarna i Sjöbo och Simrishamnstrakten.

1658 gjordes en besiktning av Ystad med omnejd. Trakten hade då inte hämtat sig utan var fortfarande en krigshärjad bygd med brända hus o gårdar och en utarmad befolkning.

Ystad fick även 1569 känna på de svenska härjningarna då Karl IX brände ner rådhuset i Ystad och då förstörde ett av Skånes mest värdefulla medeltidsarkiv.

Karl XII satte även han sina avtryck i staden då han år 1700 tog avstamp från Ystad i det Stora Nordiska kriget. 1715 var han tillbaka i Ystad för att härifrån under några månader leda landet.

Ystad har under både det danska och svenska styret genom sitt geografiska läge varit betydelsefullt för försvaret av Skåne/Sverige.

Tyvärre har vi skåningar förlorat en del av vår historia, den då vi var danska medborgare, vilket vi varit längre än vi varit svenska. På den danska tiden var namnet på staden Ydsted.

Europas största kavalleriregemente i Ystad

1773 förlades de första husarerna till Ystad som då hade en befolkning på 2500 invånare. Husarregementet fanns kvar till 1882 då Skånska Dragonregementet (K6) flyttade in. När regementet var färdigbyggt 1912 fanns där 1200 hästar och ca 2500 soldater. Ystad hade då Europas största kavalleriregemente. På den tiden badade hästar och dragoner tillsammans i havet öster om staden vilket Oscar Matthisens målning illustrerar. Dragonregementet fanns kvar i Ystad till 1927.

Hästen byttes till cykel

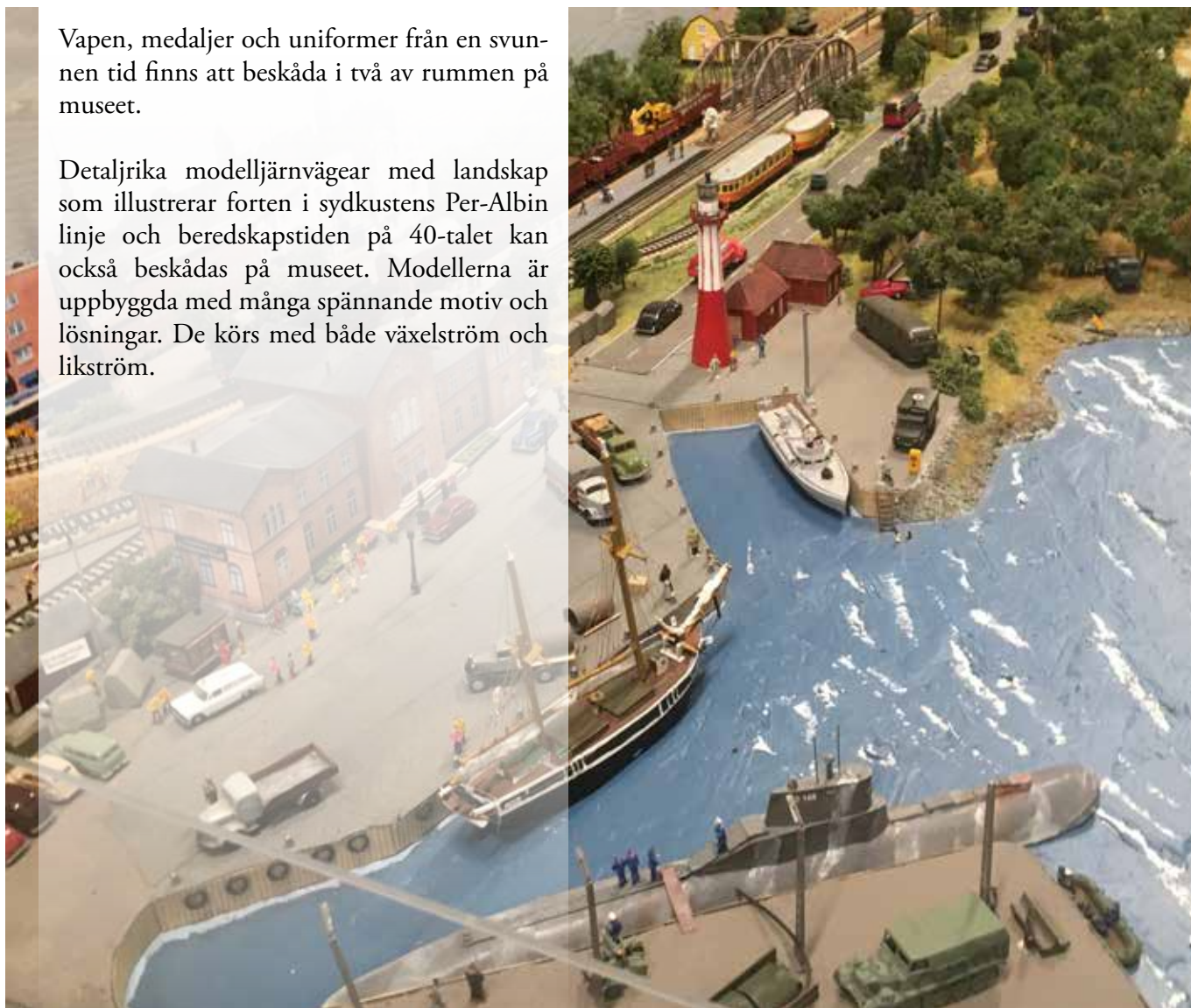
1928 var hästarna inte så moderna längre så regementet sadlade om till cykel och bytte namn till Södra Skånska Infanteriregementet I7. 1963 var infanteritiden över och I7 blev Södra Skånska Pansarregementet P7. Pansarvärn, stab- och tross blev kvar i Ystad medan stridsvagnar och pansarbandvagnar hamnade på Revingehed. 1982 flyttade hela regementet till Revingehed och Luftvärnsregementet Lv4 från Malmö tog över i Ystad fram till 1997 då det lades ner.

Släktforskning och teater

Militärhistoriska museet är så mycket mer än historiska utställningar. Genom intressanta föredrag på olika teman kan man bl.a. få information om att det går att söka i de gamla soldatrullorna via museets hemsida, vilket kan vara både intressant och spännande. Jag hittade min morfars far och fyra av hans bröder födda mellan 1864 och 1876. De var några år indelta soldater på regementet i Ystad. Museet kan även visa konstverk och en del av en officersmäss, där det även spelas teater ibland.

Vapen, medaljer och uniformer från en svunnen tid finns att beskåda i två av rummen på museet.

Detaljrika modelljärnvägar med landskap som illustrerar fornten i sydkustens Per-Albin linje och beredskapstiden på 40-talet kan också beskådas på museet. Modellerna är uppbyggda med många spännande motiv och lösningar. De körs med både växelström och likström.

*Kan detta
luftvärnsrobotsystem
hjälpa Ukraina
i striderna
mot
Ryssland?*

Till en enkel ceremoni samlades en liten men tapper skara ur L 4 Kamratförening vid infarten till vår gamla kasern på nyårsaftonen 2022, minnesstenen för att erinra om Luftvärnsskårens avveckling för 25 år sedan.

Text och bild: Lennart Broberg

STENEN har given plats inom vars område det utbildades motiverade vpl till stridsdugliga soldater alla kategorier. Fältvanan, gruppering och strid mot luftmål var goda kännetecken. Återkommande vinster i VPT mer än väl omtalade.

*FÖRENINGENS ordförande gav ett belåtet intryck vid ovidkommande tillbakablick.
Två min. till kl. K = 10.00. Därefter MIL.MUS.
Kaffe med ralla samt ost och skinka.*

*STANDARFÖRARE är heder-
samt, skall göras med god vär-
dighet. Tvivelsutan utföll upp-
draget till full belåtenhet. Det
nyckfulla vädret till trots.*

*KÅRENS IK-signal är en begivelse som bör tillvara-
tagas. Linnea Henriksson blåste fina signaler.
Hemvärnets Musikkår är hennes musikaliska
tillhörighet.*

Varför och hur hamnade Lv 4 i Husie?

Text: Bengt Jansson Foto: Lv 4 Bildarkiv

I samband med kungliga Skånska Luftvärnsskårens 15 årsjubileum 1957, skildrar Lv 4's förste chef, Överste Ernst Jacobsson, på ett personligt sätt hur tiden formade förbandet.

”Luftvärnet i Malmö 1939-1945, Lv 4 tillblivelse”.

”De minnesanteckningar, vilka nedan följa, äro i ordets fullaste mening tagna ur minnet, nedtecknade i Paris' horisont, utan tillgång till källor av skriftlig art. Därför en vädjan om överseende i de fall, där ofullständighet föreligger.

Den 21 september 1938 mottog jag ett statsilegram, att följande dag inställa sig på Karlsborg för att vid den stora landstormsövningen, ingå som befäl. Denna övning- 12 övningsdagar för befäl, 6 knappa dagar för övriga- voro förvisso icke tillfyllest för att omskola allehanda värnpliktiga. Men den fick en annan utomordentligt viktig betydelse.

Detta var den första omfattande inkallelsen till svenskt luftvärn för hemorts- och flygfältsförsvaret.

Inom försvars- och arméstaberna togs strax före julen 1938 beslut om att utbilda yngre värnpliktiga för territoriellt luftförsvaret. Sådan utbildning skulle äga rum bl.a. i Kristianstad dvs, A 3. Jag utsågs till chef för Kristianstadsgruppen.

Den 1 februari 1939 anmälde jag mig för dåvarande chefen för Wendes artilleriregemente, överste (sedermera generalmajor) Hugo Gadd. Artilleriregementet mottog luftvärnet med öppna armar. **Lv A 3 blev benämningen på Luftvärnet i Kristianstad.**

Våren 1939 behövde man bara läsa tidningarna flyktigt för att få klart för sig att det enbart var lugnet före stormen. Därför syntes det påkallat att de stridsställningar som funnos i bl.a. Malmötrakten, skulle besättas. I maj bar det av till Malmö, där stridsställningar för lvkanonbaterier prövades på **Turbinen** och **Ärtholmen**. För lvkantroppar övade man vid **Smörkontrollen** i hamnen, vid SJ's verkstäder och på ön i **Limhamn**.

Sent en kväll i april 1939 mottog jag en order att omedelbart söka kontakt med chefen för A 3. Detta skedde och resulterade i en order att snarast överföra Lv A 3 dels till Malmö (huvuddelen) och dels Häl-singborg (lvkantropp).

Läget påkallade snabbt handlande och med den välvilja, som redan tidigare kännetecknat Malmö bedömde jag en snar överflyttning från Kristianstad till Malmö som genomförbar. **Denna gång skulle det inte vara för ett kort besök med provisorisk förläggning.** Även den skumögde kunde inse, att situationen blivit mörkare. Efter en kort rådplägning med Polismästare Schaar och stadsfullmäktiges ordförande Emil Olsson övergick gamla museet (nuvarande stadsbiblioteket) att – **för mer än tre år – bilva luftvärnskasern.** Därmed var det svåraste problemet – förläggningsfrågan – löst till allmän belåtenhet. Detta blev då Luftvärnets första förläggningsplats i Malmö.

Bild Lv 4 första förläggning i Malmö.

Senare under hösten 1939 löste sig också skjutplatsfrågan på ett ändamålsenligt sätt. Luftvärnsförbanden hade hankat sig fram genom att utnyttja Klags-hamn. Den intensiva utbildningen under hösten påkallade emellertid en plats med vida större möjligheter. Vid Stenudden, söder om Ljunghusen, rekognoserades en utomordentlig skjutplats, som under mer än sex år på ett lyckligt sätt tjänade icke enbart Malmö luftvärn utan ock ett antal andra förband.

Hösten kom, Ribbentrop/ Molotov pakten skrevs under. En snar utlösning skulle ej längre låta vänta på sig. I månadsskiftet augusti/september kom de första mobiliseringsordrarna. Vilka självfallet omfattade luftvärnet i Skåne.

Nu gällde det att få liv i den organisation, som då lydde under en nu försvunnen grupp av äldre officerare, benämnda landstormsbefälhavare. Ingen skugga över landstormsbefälhavaren till villken jag dessa dagar hade att ty mig, men denne satte förvisso mera pris på sin välansade fruktträdgård i det soliga Lomma än att krigsplacera olika specialister å lvförband. Utan motvilja överlämnade han alla handlingar med de vänliga orden att vi säkert bättre än han visste att begagna oss av dem.

Personalen till luftvärnet inställde sig å Pildammskolan, där den fördelades på lvkanon -, lvakan - och strålkastarförband.

I lvdiv L 7, var beredskapsdivisionens officiella namn bestod av;

1. *lvbatt* – grupperad Limhamnsvägen ”Turbinen”,
2. *lvbatt* – Ärtholmen
1. *lvakantroppen* – SJ’s verkstäder, Bulltofta
2. *lvakantroppen* – Smörkontrollens tak, hamnen
3. *lvakantroppen* – Ön Limham
1. *strålkastartroppen* – på ett flertal platser runt omkring Malmö

I Hälsingborg fanns en *lvakantropp* grupperad å Parapeten i hamnen.

Ett minne från dessa dagar! Det var svårt hålla ihop personalen i staden, de flesta hittade inte i staden och någon lön hade inte utbetalats, många var blottställda på kantanter. Tillsammans med min adjutant Barnekow beslöto vi då att rekvirera Malmö spårvägar för transport av militär personal i uniform. Tiden gick och efter ett tiotal dagar meddelade spårvägsdirektören att han avsåg översända en räkning å fullgjorda militärtransporter, avrundad till jämt 10.000:- kr. Vi hade glömt att återkalla rekvireringen! En som raskt kastade sig i en bil och uppsökte stadsfullmäktiges ordförande Emil Olsson, var undertecknad!!! Den käre Emil Olsson fick sig ett gott skratt, han ringde upp spårvägsdirektören och avslutade samtalet med: ”Spårvagnarna har ju gått som vanligt så jag tycker vi glömmet det hela!” Och till mig sade han: ”Käre Jacobsson, gå nu lugnt hem, det kan Du behöva”. Detta är ett exempel på många av Malmö stads generositet.

Redan våren 1939 hade förberedande undersökningar inletts i avsikt att åter taga f.d. husarkasernen i anspråk. Det visade sig dock, att allehanda långtidskontrakt och omfattande förändringar skulle gjort dess återställande ytterst kostsamt. Därtill kom att kasernens belägenhet i en stadsdel under stark

utbyggnad, allt för hårt skulle inskränka på utbildnings-möjligheterna.

I juli 1940 kom dåvarande arméstabschefen, sedermera ÖB H. Jung, till Malmö på rekognosering i kasernfrågan. Allehanda mer eller mindre antagliga projekt prövades, dock utan entusiasm för något av förslagen. Då lät den litet illmarige fastighetschefen E. Ingemansson undslippa sig att nog visste han ett område, som skulle vara väl lämpat härför men att det vore redan påtänkt för fritidsändamål.

Genom attt lirka lite kommo vi fram till att Ingemansson menade Husie. Det bar av dit så fort gengasbilarna förmådde och en gång dit anlända nedanför den vördnadsfulla Husie kyrka bredde sig landskapet ut som ett förlovat land!

Det må för dem, som dagligdags se sig omkring i denna fagra nejd erinras om att denna natur med sina kullar, sin bäck och sin tallskog är enastående i Malmös nära grannskap. General Jung förklarade, att nu kunde man tillfredsställda fara hem och äta middag.

Nu vore frågan löst!

Det må erinras om att där kanslibyggnaden nu är belägen fanns tidigare en mangårdsbyggnad, ett s.k. Klinhus (byggnad vars väggar består av stakar och flätverk, som tätats med en blandning innehållande bland annat lera ”lerklining”. Korsvirkeshus var ofta klinade i mellanrummen mellan bjälkarna. Klinhus fanns i vårt land redan under stenåldern, men i historisk tid framför allt i Skåne).

Där garagen idag ligga, funnos 1940 uthus av olika slag, ganska illa underhållna. Ett kasernbygge å området skulle följaktligen icke gå ut över värdefulla byggnader. För den som haft tillfälle att under längre tid någorlunda studera Malmöortens topografi, står klart att julibeslutet 1940 var en verklig lyckträff.

Genom välvilligt stöd av General Ernst af Klercker, chef I. arméfördelningen (sedermera chef I. militärområdet), fingo vi förfoga över ”samvetsömna”, vilka genom fördämning och utgrävning av ån, åstadkomma en damm, som berikad av svanar, gäss och änder, gav bild åt interiören.

Redan 1941 startade byggnadsarbetena.

Med våren 1941 följde riksdagsbeslut om den nya försvarsordningen, innebärande att beredskapsdivi-

sionerna skulle bli självständiga truppförband. A 10 M blev Kungliga Skånska luftvärnskåren Lv 4.

Därmed hade södra Sverige fått en luftvärnsdepå och Malmö åter ett fredsförband.

Övergången från beredskapsdivision till lvkår firades värdigt genom att just vid månadskiftet september/oktober 1942 en mycket stor militär uppvisning, åskådad av tusentals och åter tusentals Malmöbor, var anordnad på Limhamnsfältet.

Lv 4 flyttar in på den nya Husiekasernen.

I samband med festligheterna, senare på kvällen, anordnade Malmö stad en bankett, som avslutning då Lv 4 fick Malmö som förlägningsplats.

Dåvarande riksdagsmannen, sedermera landshövdingen i Malmö, Allan Vougt, lovade att i riksdagen motionera om att Lv 4 skulle få en musikkår. Han höll sitt löfte och genomdrev sin vilja. Under tiden ända fram 1957 har Lv 4 haft förmånen förfoga över

en utmärkt ledd (musikdirektör Oswald Brodin) och välspelade musikkår.

Nedan ses musikkåren vid en av sina marscher genom Malmö på Gustav Adolfs torg.

Lv 4 hade sålunda blivit till och punkt får väl sättas i denna del. Författaren vill likväl påminna om att våren 1943 fick Lv 4 ur militärbefälhavarens hand mottaga sitt standar.

Under åren 1942-45 fanns det många olika faser i beredskapsdivisionens historia. Inkallelser av förband, materielersättningar m.m. ombesörjdes av A 10 M (Lv 4) medan själva beredskapstjänsten helt åvilade lvdivisionen såsom sådan.

Under april månad 1945 orinterades vederbörande chefer om den tilltänkta operation ***RD = Rädsla Danmark***. Luftvärnsförbanden i Malmö skulle stödja de starka svenska flygstridskrafter, som tänktes avdelade mot Danmark.

Maj 1945! Sittande på vallarna till ett lvakanvärn i Simrishamn hade vi, personalen och jag, tillfälle att som avlägsna åskådare följa det meningslösa ryska angreppet mot Rönne å Bornholm. Man anade sovjetmaktens brutala styrka nära vårt eget, tills nu undan krigets förstörelse bärgade land.

Några dagar senare på Skanörs Ljung hörde man i radion Dönitz kapitulation. Beredskapen sänktes redan samma eftermiddag, ett skede var till ända...".

Överste Ernst Jacodsson, Lv 4 förste chef.

Nyheter på museet

Text: Bengt Jansson Foto: Lv 4 Bildarkiv

En ny målning, en bataljmålning har nyligen tillkommit i museets samlingar. Målningen är utförd av den skånske konstnären Jonas Åkesson (1879-1970). Åkesson var en av Skånes främsta porträttmålare, ett av hans mera kända verk är "Kronprinsens husarregementets sista officerskår". Han värvade sig som husar till Kronprinsens husarer och som husar fick Åkesson syssla med hästar som han tyckte om.

Åkesson hade även planer på en större bataljmålning, anslutande sig till husarregementets historia, nämligen slaget vid Bornhöft i Holstein. Hans plan kunde aldrig realiseras, men en skiss till verket fanns i hans ateljé i Bjärred fram till 2011. Uppgiften har intresserat honom och sysselsatt hans fantasi och av den utmärkta skissen som är 180x90 centimeter, att döma hade man kunnat vänta sig ett effektfullt bataljstycke. Åkesson hade sakkunskap i ämnet, inte minst ifråga om hästar och kavalleri eftersom Bataljmålningen är mycket realistisk och detaljrik. Tavlans som målades 1909, förbättrades på 1950-talet, varvid en lustig detalj insmög sig i verket. Åkessons son, Torkel fick en roll som "statist" i skepnad av en dansk infanterist.

Bakgrunden till verket är det svenska deltagandet i Napoleonkrigens avslutande skede då Sverige och Danmark stod på olika sidor i kriget (som ofta har varit fallet). Utanför den lilla byn Bornhöft i norra Tyskland, stod den 7 december 1813 ett slag, mellan svenskt kavalleri och danska trupper förstärkta med polskt kavalleri och tyskt infanteri. Detta var den sista kavalleristriden i svenska arméns historia.

Mörnerska husarregementet (senare Kronprinsens

husarer) var en del av det svenska kavalleriet. 12 skvadroner (varav 7 st ur Mörnerska husarregementet) om totalt 700 man deltog i det svenska anfallet. (Vi skall i ett senare nummer återkomma till det Mörnerska husarregementet).

På den danska sidan fanns totalt 2500 man, bestående av infanteri, kavalleri och artilleri. Normalt skulle detta inte utgöra några större problem, men som så ofta i krig finns inga normaliteter. Det svenska anfallet skedde i totalt 3 vågor eller träffar. Anfallet bröt den danska linjen och danskarna drog sig tillbaka och striden avslutades. Bornhöftdagen (7 december) har blivit en av årets högtidsdagar för kronprinsens husarer.

Apropå Kronprinsens husarer, namnet kommer av det faktum att i samband med att dåvarande kronprins Oscar (senare Oscar I) blev överste i regementet 1822, erhöll regementet namnet Kronprinsens husarregemente.

Efter 2011 har målningen funnits på flera olika platser för att till slut hamna i Anders Levins ägo. Anders Levin som är medlem i Kamratföreningen, har valt att låna ut tavlan till Ystad Militärmuseum som ett evighets lån. Tavlan kan numera beskådas på museet.

Ärtor & Berättelser

Våren 2023

Ystads
Militär
Historiska
Museum

- 16 mars** **Lars Mohlin**, chefredaktör och ansvarig utgivare Ystads Allehanda
Svårigheter med att rapportera sakligt från oroshärdar
Fake News är alltid aktuellt
ChatGPT - tillgång och möjlighet eller ett hot?
- 20 april** **HARMONIKÖREN**
sjunger Povel Ramel, Hasse o Tage m fl
- 11 maj** **Gert Nilsson**, etikdocent
Leonora Christina, helgon eller politisk intrigmakerska?
- 15 juni** **Gunnar Ekberg**, agenten som för åtta år sedan inledde
Ärtor & Agenter "Underrättelsetjänst" (!)

Boka dig på: event@lv4.org senast söndag i veckan före!

Swisha priset 150 kr i förväg till **123 036 40 34** – Lv 4 Kamratförening

Klockan 12.00 börjar Sövestadortens Lottakår servera ärtorna som följs av pannkakor med välvispad grädde och hemlagad sylt jämte en kopp kaffe. Ca 12:45 börjar berättelsen med slut senast 13.30.

Vi gratulerar

23 feb	Lennart Mattsson	95	YSTAD
01 apr	Jonas Rosenkvist	60	TRELLEBORG
06 apr	Lars-Henrik Jansson	60	OSKARSHAMN
08 apr	Bertil Silfverberg	85	ARLÖV
08 apr	Tommy Olsson	75	NYBROSTRAND
09 apr	Lars Franzén	60	ENSKEDEDALEN
15 apr	Jan Svensson	70	BEDDINGESTRAND
15 apr	Stefan Evander	65	UPPSALA
18 apr	Jan Erjestam	85	LUND
19 apr	Jan Mogensen	60	KRISTIANSTAD
01 maj	Christer Stråth	75	MALMÖ
03 maj	Ulf Nilsson	60	MALMÖ
08 maj	Ragnar Persson	80	ARBOGA
10 maj	Jonas Andersson	60	YSTAD
11 maj	Anita Björkman	80	LOMMA
13 maj	Lennart Ripa	80	FARSTA
13 maj	Kent Björk	75	HALMSTAD
13 maj	Bo Holmberg	60	BERGSHAMRA
23 maj	Ann-Christin Jostrup	70	YSTAD
25 maj	P Gunnar Levin	85	LOMMA
31 maj	Lars Sjöqvist	85	STENINGE
05 juni	Sören Ericsson	75	BJÖRKEBY
07 juni	Lars Bredberg	90	TÄBY
08 juni	Lars Gavelin	60	VILHELMINA
15 juni	Agne Engkvist	90	HÖLLVIKEN
18 juni	Bo Huldt	80	YSTAD
18 juni	Per Hofvander	60	FALSTERBO
21 juni	Lennart Klevenparr	70	SPARSÖR
22 juni	Carl-Gustaf Stuesson	60	GLUMSLÖV
29 juni	Kenth Jönsson	70	TYRINGE
03 juli	Hans Olofsson	60	GÖTEBORG
09 juli	Christer Helander	75	LUND
01 aug	Nils akobsson	85	HÖRBY
01 aug	Ingvar Raaf	75	HELSINGBORG
06 aug	Timo Ulfskans	65	HJÄRUP
10 aug	Sven Olsson	70	YSTAD
11 aug	Curt E Svensson	95	ESLÖV
17 aug	Anders Levin	60	LOMMA
23 aug	Gunvor Tegstam	80	MALMÖ
26 aug	Thomas Rex	60	LUND
14 sep	Joao Guiomar	65	MALMÖ
17 sep	Alf Bohman	70	VEBERÖD
27 sep	Rolf Lindén	95	MALMÖ
28 sep	Sune Nilsson	80	YSTAD
29 sep	Kjell Olsson	70	SJÖBO
30 sep	Harald Holmgren	90	JÖNKÖPING

Posttidning B

Skånska Luftvärnsskårens Kamratförening
Nils Ahlins gata 19
271 39 Ystad

Porto
betalt

Kamratföreningens Kamratresa till Hamburg/ Neuengamme 23-26/10 2023

23 okt

Resa från Simrishamn via Ystad- Skurup- Svedala- Malmö via bron till Hamburg. Guidad stadsrundtur i Hamburg, Inkvartering på hotellet, Gemensam middag på hotellet.

24 okt

Rundtur med båt i hamnområdet. Gemensam lunch på restaurang Deichsgraf (ingår ej i priset). Besök Neuengamme utanför Hamburg, där bl. a. Heidi Fried satt. (Kostnad för svensktalande guide tillkommer).

25 okt

Prel besök Elbphilharmonie egna aktiviteter.

26 okt

Resa till hemorten via Lübeck stopp vid Hansamuseet (ev).

I priset ingår bussresa i 4 dagar, bro och färjeavgifter, vägsatser, 2 x bussfika, guidad tur 3 timmar med svensktalande guide, båttur med svensk guide i hamnen 1 timme. 3 övernattningar med plats i dubbelrum, kvällsmiddag på hotellet dag 1, samt resemons.

Boende:

Hotel Novotel Hamburg City Alster i dubbelrum.

Pris: medlemmar 4.950 kr

Pris: icke medlemmar 6.725 kr

Enkelrumstillägg: 1.530 kr

Minst 20 personer – Max 35 personer

ANMÄLAN SENAST DEN 28 MAJ 2023
på event@lv4.org

